

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

"The Other Side of the Story: Perpetrators in Change" (OSSPC)

Grant Agreement No. 881684 OSSPC
REC-AG-2019/REC-RDAP-GBV-AG-2019

Proiectul este co-finanțat de programul Uniunii Europene Rights, Equality and
Citizenship (2014-2020)

Strategie Regională pentru asigurarea unui răspuns integrat la incidentele de violență domestică

Organizație: Direcția de Asistență Socială și Medicală (DASM), Cluj-Napoca, Romania

Autori: R. Farcaș, I. Oltean, C. Moisă, B. Moldovan

Conținutul prezentului document reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor. Comisia Europeană nu este responsabilă pentru modul în care va fi folosit conținutul informației.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto

Uomini
Maltrattanti

 EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

 University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Cuprins

1. Amplarea fenomenului violenței domestice la nivel regional	3
1.1 Cadrul juridic național și date statistice recente în ceea ce privește violența domestică	3
1.1.1 Cadrul legislativ actual în domeniul violenței domestice în România	3
1.1.2 Structura serviciilor sociale și a serviciilor specializate existente la nivel național:	5
1.2 Cauzele Violenței Domestice.....	9
1.3 Cadrul colaborării inter-instituționale la nivel local/regional în ceea ce privește Violența domestică (activități formale sau informale, strategii, planuri de acțiune la nivel regional/local).....	9
1.3 Exemple de bună practică la nivel local/regional	11
2. Orientare inter-instituțională pentru un răspuns coordonat la incidentele de violență domestică	12
2.1 Nevoia de cooperare inter-instituțională pentru a minimiza și elimina violența domestică și abuzul (justificarea strategiei și a cadrului de acțiune)	12
2.2 Obiectivele și beneficiile muncii în parteneriat.....	14
2.3 Principii pentru un răspuns comunitar integrat (coordonat) la violența domestică	17
3. Deficiențe și provocări în sistemele regionale/locale de răspuns coordonat.....	19
4. Organizații regionale/locale potențiale în cadrul abordării interinstituționale	22
4.1 Organizații regionale/locale active în prevenirea, combaterea, sprijinirea, protecția în domeniul VDA.....	22
4.2 Prezentare generală a acțiunilor cheie strategice pentru prevenirea unor noi cazuri de violență domestic și abuz /Analiză a serviciilor de protecție, îngrijire și sprijin pentru protecția, îngrijirea și sprijinirea eficientă a victimelor violenței domestice /Analiză a strategiilor de dezvoltare a capacităților)	27
4.3 Ce tipuri de informații sunt împărtășite între organizații/instituții în diferitele domenii tematice?	31
4.4 Proceduri de referire relevante pentru profesioniștii din prima linie.....	33
5. Propunere de mecanism/structură de cooperare între mai multe agenții/instituții și recomandări pentru un răspuns integrat eficient la incidentele VDA.....	37

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

1. Amplizarea fenomenului violenței domestice la nivel regional

1.1 Cadrul juridic național și date statistice recente în ceea ce privește violența domestică

Problematica complexă din domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice poate fi concentrată pe o serie de direcții de acțiune necesare, atât pe direcția îmbunătățirii și consolidării cadrului legal aplicabil în domeniu, cât și pe reglementarea unor măsuri adecvate de sprijin și protecție pentru victime, dar și a măsurilor necesare pentru prevenirea violenței domestice și a recidivei, inclusiv a măsurilor orientate pe intervenție în cazul agresorilor.

1.1.1 Cadrul legislativ actual în domeniul violenței domestice în România

În ultimii ani, România a întreprins o reformă ambițioasă și cuprinzătoare a legislației privind violența domestică și a adoptat, în mod constant, măsuri pentru a ratifica și pentru a pregăti și asigura implementarea Convenției de la Istanbul. Convenția de la Istanbul (2011) este tratatul cel mai cuprinzător și comprehensiv din domeniul combaterii violenței domestice, îndeosebi deoarece tratează problematica violenței într-un mod complet, stabilind mecanisme de protecție și prevenție în cazul victimelor violenței domestice, respectiv de acționare în justiție în cazul agresorilor familiali.

România este cel de-al 14-lea stat care a ratificat Convenția de la Istanbul, prin **Legea nr. 30/2016**, iar pentru armonizarea legislației interne cu prevederile Convenției au fost adoptate două legi importante: **Legea nr. 178/2018** și **Legea nr. 174/2018**, care se referă la perspectiva de gen, respectiv la prevenirea și combaterea violenței domestice.

Legea nr. 217/2003, în forma sa consolidată, completată prin **Legea nr. 174/2017** aduce legislația privind violența domestică din România la cel mai înalt standard posibil, implementând toate prevederile convenției de la Istanbul. Se introduc prevederi precum ordinul de protecție provizoriu, (posibila) obligativitate pentru agresor de a purta brățară electronică, linie telefonică de urgență, centre integrate de urgență, centre de asistență pentru agresori și alte prevederi armonizate din convenția de la Istanbul. În

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

egală măsură, legislația privind asistența socială (Legea nr. 292/2011) sau protecția victimelor (Legea nr. 211/2004) este la standarde europene, cu prevederi adesea adoptate armonizat din directive.

ORDIN Nr. 2525/2018 din 7 decembrie 2018 privind aprobarea Procedurii pentru intervenția de urgență în cazurile de violență domestică.

Legea nr. 106/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice introduce conceptul de "violență cibernetică" în sfera "violenței domestice" și definește fenomenul prin enumerarea faptelor care pot intra sub incidența acestuia. Introducerea "violenței cibernetică" în sfera "violenței domestice", nu este o reglementare cu titlu general a acestui fenomen, ci doar o completare a tipurilor de violențe care intră sub umbrela "violenței domestice".

Prin **Legea nr. 183 din 19 august 2020**, Parlamentul României aduce modificări Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice. Astfel, Art. 32 prevede mărirea pedepsei în ceea ce privește încălcarea ordinului de protecție, faptă considerată ca infracțiune, care se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani. Art. 27 prevede obligativitatea asistenței juridice în cazul persoanelor care solicită ordin de protecție, iar Art. 16 prevede încheierea unui contract de acordare a serviciilor sociale atât pentru victime cât și pentru agresorii care beneficiază de găzduire, asistare în unități specializate. Este prevăzut faptul că încălcarea măsurilor dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiune.

De asemenea, potrivit unui **proiect de lege adoptat în Camera Deputaților la data de 13 octombrie 2020**, împăcarea părților nu va mai exclude răspunderea penală, așa cum era stipulat până atunci. Proiectul prevede că urmărirea penală poate fi declanșată din oficiu în cazurile de violență domestică și vizează modificarea Codului Penal.

Legea nr. 217/2020 din 03.11.2020, aduce modificări **Codului penal** în privința conținutului și pedepselor la infracțiunile privind libertatea și integritatea sexuală, iar **Legea nr. 233/2020** din 08.11.2020 aduce modificări la infracțiunile de violență în familie.

LEGEA nr. 146 din 17 mai 2021 privind monitorizarea electronică a agresorilor în cadrul unor proceduri judiciare și execuțional penale, aduce o serie de modificări prevederilor Codului Penal, Codului de Procedură Penală și ale altor acte normative.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

HOTĂRÂREA nr. 559 din 19 mai 2021 privind aprobarea Programului național integrat pentru protecția victimelor violenței domestice și a Metodologiei - cadru privind organizarea și funcționarea rețelei naționale inovative integrate de locuințe protejate destinate victimelor violenței domestice.

LEGEA nr. 253 /2022 pentru modificarea și completarea **Legii locuinței nr. 114/1996**. Modificările vizează includerea printre beneficiarii locuințelor de necesitate (locuință destinată cazării temporare, în regim de urgență) și ai locuințelor sociale a victimelor violenței domestice, ca măsură complementară celor prevăzute de lege în domeniul asistenței sociale și protecției victimelor violenței domestice.

HOTĂRÂRE nr. 1.025 /2022 pentru stabilirea aspectelor tehnice și organizatorice privind funcționarea în sistem-pilot, precum și a celor privind operaționalizarea Sistemului informatic de monitorizare electronica conține mai multe prevederi detaliate care explică funcționarea SIME din punct de vedere tehnic și aplicarea etapizată a acestuia, la nivelul unităților administrative-teritoriale, în perioada 2022-2025.

1.1.2 Structura serviciilor sociale și a serviciilor specializate existente la nivel național:

În perioada 2020-2021 numărul serviciilor destinate victimelor violenței domestice a crescut și au fost diversificate pentru a răspunde nevoilor specifice. La nivel național, existau un număr total de 254 de servicii destinate victimelor violenței domestice: 164 Servicii sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice din care: **152 destinate victimelor violenței domestice și 12 agresorilor familiari**, precum și 6 servicii integrate de urgență destinate victimelor violenței sexuale și 84 de servicii specializate: 42 de grupuri de suport și 42 de cabinete de consiliere vocațională.

Servicii în regim de zi pentru victimele violență domestică și agresori: 50 (38 pentru victime și 12 pentru agresori)

Centre pentru prevenirea și combaterea violenței domestice: 31

- Consiliul Local: 7 (Alba - 1, Cluj - 2, Călărași - 1, Vâlcea – 1, Timiș – 1, Ialomița - 1);
- Organisme private acreditate: 13 (Bistrița-Năsăud – 1, Brașov – 1, Sector 1 București – 1, Sector 2 București – 2, Sector 3 București – 1, Cluj – 2, Covasna – 1, Mureș – 3, Prahova -1,);
- DGASPC: 11 (Bacău – 1, Brăila - 1, Sector 1 București – 1, Sector 2 București – 1, Sector 4 București – 1, Constanța – 2, Dolj – 1, Galați – 1, Maramureș – 1, Timiș - 1).

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Centre pentru servicii de informare și sensibilizare a populației: 7

- Consiliul Local: 5 (Brașov – 1, Neamț – 2, Suceava –1, Ialomița - 1);
- DGASPC: 2 (Alba – 1, Cluj - 1).

Centre de asistență destinate agresorilor: 12

- DGASPC: 4 (Constanța - 1, Dolj - 1, Ialomița - 1, Timișoara - 1)
- Consiliul Local: 6 (Alba - 1, București DGASMB – 1, Sector 5 București – 1, Maramureș – 1, Neamț - 1, Timiș - 1)
- Organisme private acreditate: 2 (Mureș – 1, Călărași - 1).

Județele cu nr. mare de servicii sociale:

București – 16, **Cluj - 8**, Alba, Brăila, Mureș – 6, Galați, Ialomița – 5 Buzău Gorj, Neamț, Sibiu, Suceava, Vâlcea, Timiș – 4.

În ceea ce privește situația statistică a persoanelor și a infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie în 12 luni/2020, pot fi menționate:

- Nr. fapte penale sesizate: 43.712
- Nr. agresori: 44.256
- Nr. victime: 45.6

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Situația statistică a persoanelor și a infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie - la nivelul anului 2020¹:

INFRACTIUNEA	TOTAL INCUPLAȚI TRIMIȘI ÎN JUDECĂTA PENTRU VIOLENȚA ÎN FAMILIE	TOTAL VICTIME ALE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE, DIN CARE:	MINORI	RELAȚIA VICTIMEI CU AUTORUL											
				PARINȚI	BUNICI	SOȚI	FIU/ FIICA, DIN CARE:	MINORI	FRAȚII SURORI, DIN CARE:	MINORI	ALTE RUDE PANA LA GRADUL IV, DIN CARE:	MINORI	SOCRU/ SOACRA	GINERE/ NORA	CONCUBINI
<u>Omorul - art.188, art.189 C.p.</u>	209	212	14	33	1	47	29	13	35	1	17	0	2	4	44
<u>Lovirea sau alta violenta - art.193 C.p.</u>	533	559	41	70	5	170	62	37	57	0	56	4	20	9	110
<u>Vătămarea corporală - art.184 C.p.</u>	15	15	0	2	0	4	0	0	2	0	1	0	0	0	6
<u>Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte - art.195 C.p.</u>	22	21	0	6	2	3	0	0	2	0	1	0	0	0	7
<u>Rele tratamente aplicate minorului - art.197 C. p.</u>	17	22	22	0	0	0	19	19	0	0	3	3	0	0	0
<u>Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie art. 199 - 200 C.p.</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Întreruperea cursului sarcinii - art.201 C.p.</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Vătămarea fătului - art.202 C.p.</u>	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
<u>Lipeirea de libertate în mod ilegal - art.205 C.p.</u>	27	26	6	3	0	4	5	4	1	0	2	2	1	0	10
<u>Violul - art.218 C.p.</u>	106	114	63	21	4	4	41	33	17	10	24	20	0	0	3
<u>Agresiunea sexuală - art.219 C.p.</u>	26	28	22	3	1	0	14	12	0	0	10	10	0	0	0
<u>Actul sexual cu un minor - art.220 C.p.</u>	108	107	107	0	0	0	4	4	3	3	3	3	0	0	97
<u>Coruperea sexuală a minorilor - art.221 C.p.</u>	3	5	5	0	0	0	4	4	0	0	1	1	0	0	0
<u>Racolarea minorilor în scopuri sexuale - art.222 C.p.</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Incestu - art.377 C.p.</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Abandonul de familie - art.378 C.p.</u>	256	391	327	20	0	4	362	327	0	0	0	0	0	0	5
<u>Nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului art.379 C.p.</u>	8	11	11	0	0	0	11	11	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE	1.331	1.512	619	158	13	236	552	485	117	14	118	43	23	13	282

¹ https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/vf_2020.pdf

BU Bournemouth University

EUROPEAN KNOWLEDGE SPOT

University of BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Situația statistică a persoanelor și a infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie privind relația victimă-agresor - la nivelul anului 2021²:

INFRACTIUNEA	TOTAL INCULPAȚI TRIMIȘI ÎN JUDECATĂ PENTRU VIOLENȚA ÎN FAMILIE	TOTAL VICTIME ALE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE, DIN CARE:	MINORI	RELAȚIA VICTIMEI CU AUTORUL											
				PĂRINȚI	BUNICI	SOȚI	FIU/ FIICĂ, DIN CARE:	MINORI	FRAȚI/ SURORI, DIN CARE:	MINORI	ALTE RUDE PÂNĂ LA GRADUL IV, DIN CARE:	MINORI	SOCRU/ SOACRA	GINERE/ NORĂ	CONCUBINI
<u>Omorul - art.188, art.189 C.p.</u>	176	176	10	27	2	39	21	8	23	0	15	2	2	3	44
<u>Lovirea sau alte violente - art.193 C.p.</u>	639	684	67	73	7	215	89	58	61	2	55	7	15	12	157
<u>Vătămarea corporală - art.194 C.p.</u>	16	15	1	3	0	3	2	1	3	0	1	0	0	0	3
<u>Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte - art.195 C.p.</u>	19	19	1	6	0	5	1	1	1	0	3	0	0	0	3
<u>Rele tratamente aplicate minorului - art.197 C. p.</u>	25	33	33	0	0	0	32	32	0	0	1	1	0	0	0
<u>Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie art. 199 - 200 C.p.</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Întreprinderea cursului sarcinii - art.201 C.p.</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Vătămarea fătului - art.202 C.p.</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Lipsirea de libertate în mod ilegal - art.205 C.p.</u>	28	27	4	0	0	6	6	4	0	0	1	0	0	0	14
<u>Violul - art.218 C.p.</u>	81	90	60	7	1	5	32	32	8	4	29	24	2	0	6
<u>Agresiunea sexuală - art.219 C.p.</u>	23	28	17	7	0	0	14	11	0	0	6	6	1	0	0
<u>Ațul sexual cu un minor - art.220 C.p.</u>	172	164	164	0	0	0	3	3	4	4	5	5	0	0	152
<u>Coruperea sexuală a minorilor - art.221 C.p.</u>	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
<u>Racolarea minorilor în scopuri sexuale - art.222 C.p.</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Incestul - art.377 C.p.</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Abandonul de familie - art.378 C.p.</u>	193	317	257	28	0	6	279	257	0	0	0	0	0	0	4
<u>Nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului art.379 C.p.</u>	7	7	6	1	0	0	6	6	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE	1.380	1.561	621	152	10	279	486	414	100	10	116	45	20	15	383

² https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/vf_2021.pdf

BU Bournemouth University

Centro di Ascolto
Uomini Maltrattati
UNELSA

EUROPEAN KNOWLEDGE SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL CLUJ-NAPOCA

University of BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

1.2 Cauzele Violenței Domestice

Conform studiului³ din anul 2021 efectuat de ANES la nivel național, *factorii favorizanți ai violenței domestice*, sunt următorii: situația socio-economică a familiei, educația deficitară, pattern familial disfuncțional, factori temperamental, profilul psihologic al agresorului, imaginea deformată a agresorului legată de rolul femeii în familie, toleranța victimei față de violență, anturajul, efectele negative ale mass-media, prestața socială a agresorului, toleranța față de acest fenomen, pasivitatea comunității, lipsa de susținere și apărare a victimei.

În ceea ce privește *Factorii declanșatori ai violenței domestice*, același studiu amintit menționează: diverse forme de dependență ale agresorului, boli psihice, frustrări accentuate, sarcinile din gospodărie, responsabilitățile familiale, modificări în viața sau dinamica familiei, diverse evenimente care țin de mediul profesional, atașament emoțional, gelozie excesivă și contextul pandemiei COVID-19.

1.3 Cadru colaborării inter-instituționale la nivel local/regional în ceea ce privește Violența domestică (activități formale sau informale, strategii, planuri de acțiune la nivel regional/local)

Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, aprobată prin **Hotărârea Guvernului nr. 49 din 19.01.2011**, stabilește un cadru metodologic pentru prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie. Obiectivele metodologiei-cadru: să ofere un instrument de lucru pentru toți profesioniștii care intervin în prevenirea și intervenția în cazurile de violență asupra copilului și de violență în familie; să susțină intervenția interinstituțională și multidisciplinară în acest domeniu; să promoveze activitățile de prevenire a tuturor formelor de violență asupra copilului, precum și a violenței în familie.

Identificarea situațiilor de violență în familie se realizează de către profesioniștii care intră primii în contact cu adultul victimă din următoarele domenii de activitate: sănătate, poliție, jandarmerie și asistență socială (unitățile de prevenire și combatere a violenței în familie publice sau private). Totodată, identificarea

³ <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2021/05/Studiu-privind-prevalenta-formelor-de-violenta-impotriva-femeilor.pdf>

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

situațiilor de violență în familie se realizează de către SPAS/persoanele cu atribuții în asistență socială prin colectarea și verificarea informațiilor de la structurile comunitare consultative și, acolo unde acestea nu sunt încă organizate, de la actorii sociali din comunitate: directorii unităților de învățământ, șefii unităților/structurilor teritoriale ale Poliției Române, cadrele medico-sanitare (medicul de familie, asistența medicală comunitară, mediatorul sanitar), preoții etc. Atât profesioniștii menționați anterior, cât și SPAS/persoanele cu atribuții în asistență socială semnalează situațiile de violență în familie la DGASPC.

Programul național integrat pentru protecția victimelor violenței domestice (PNIPVVD) și Metodologia-cadru privind organizarea și funcționarea rețelei naționale inovative integrate de locuințe protejate destinate victimelor violenței domestice, aprobate prin H.G. nr. 559 din 19 mai 2021

Scopul PNIPVVD constă în adoptarea unor soluții integrate specifice, în măsură să răspundă interesului social general de ocrotire prin lege a relațiilor sociale și a principiilor de sănătate publică, care să asigure condițiile necesare restabilirii unei vieți normale și independente, prin asigurarea protecției victimelor violenței domestice împotriva efectelor negative și repetate produse de violența domestică și furnizarea sprijinului necesar în vederea integrării/reintegrării socio-profesionale și facilitării transferului la o viață independentă a acestora.

PNIPVVD se derulează, după caz, pe bază de parteneriat între autoritățile publice centrale sau locale și/sau furnizorii privați de servicii sociale, în vederea furnizării de servicii sociale destinate victimelor violenței domestice de tipul:

- a) locuințe protejate;
- b) grupuri de suport;
- c) cabinete de orientare vocațională;
- d) orice alte tipuri de servicii specifice existente la nivel local/județean și recomandate în urma evaluării situației victimei violenței domestice și cuprinse în planul de intervenție.

Ordinul nr. 2525/2018 din 7 decembrie 2018 privind aprobarea Procedurii pentru intervenția de urgență în cazurile de violență domestică. Intervenția de urgență în cazurile de violență domestică se realizează de către echipa mobilă alcătuită din reprezentanți ai serviciului public de asistență socială, denumit în continuare SPAS, sau, după caz, de către reprezentanți ai direcției generale de asistență socială și protecția copilului, denumită în continuare DGASPC.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

La nivelul municipiului Cluj-Napoca a fost constituită, prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Cluj-Napoca nr. 25 din 2 aprilie 2019, *echipa mobilă pentru intervenția în regim de urgență în cazurile de violență domestică* identificate pe raza municipiului.

De asemenea, a fost adoptată **Hotărârea nr. 766 din 6 decembrie 2021** pentru aprobarea Planului anual de acțiune pentru anul 2022 privind serviciile sociale administrate și finanțate de la bugetul municipiului Cluj-Napoca.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (S.I.D.U.) pentru perioada 2021-2030, cuprinde nevoile de la nivel local și o serie de măsuri pentru prevenirea violenței în familie și promovarea colaborării interinstituționale în vederea diminuării fenomenului, precum și asigurarea de servicii sociale specializate în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și asigurarea calității acestora (înființarea unui adăpost pentru victime ale violenței domestice; acordarea de locuințe protejate pentru victime ale violenței domestice; acțiuni de educație în școli (negociere, rezolvarea conflictelor, combaterea violenței); campanii pentru promovarea respectării reciproce și non-violenței în relațiile dintre genuri și a dreptului victimelor la justiție, înființarea unui Centru de consiliere pentru agresori, copii și tineri cu tulburări de comportament; servicii de mediere pentru infracțiuni în special cele care implică minori; dezvoltarea serviciilor de probațiune prin implicarea unui mai mare număr de actori locali care să acorde servicii persoanelor implicate în activități de reintegrare prin probațiune.

În cadrul **Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale în municipiul Cluj-Napoca** pentru perioada 2023-2030, în ceea ce privește violența domestică, au fost cuprinse următoarele obiective: crearea unui adăpost pentru victimele violenței domestice și crearea unui centru adresat agresorilor familiari. Această strategie va fi adoptată până la sfârșitul anului 2022 de către Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca.

1.3 Exemple de bună practică la nivel local/regional

Un exemplu de bună practică de la nivelul Municipiului Cluj-Napoca este **Grupul interdisciplinar de intervenție în cazurile de violență în familie cu risc crescut**, în cadrul căruia DASM este parte, care funcționează încă din anul 2012.

Scopul creării acestui grup a fost realizarea de schimburi de informații și acțiuni coordonate în conformitate cu legislația relevantă în domeniu în vederea creșterii siguranței victimelor violenței în familie precum și în vederea prevenirii victimizării repetate a acestora.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Acest grup a luat ființă prin semnarea unui protocol de colaborare între principalii actori sociali- DGASPC CLUJ, DASM Cluj-Napoca, Inspectoratul Județean de Poliție Cluj, Universitatea Cluj-Napoca, Facultatea de Drept, Centrul de cercetare și de prevenire a fenomenului violenței familiale și comunitare, ADIZMC, reprezentanți ai Parchetului de pe lângă judecătoria Cluj, reprezentanți ai două case de avocatură, etc.

2. Orientare inter-instituțională pentru un răspuns coordonat la incidentele de violență domestică

2.1 Nevoia de cooperare inter-instituțională pentru a minimiza și elimina violența domestică și abuzul (justificarea strategiei și a cadrului de acțiune)

Data fiind complexitatea fenomenului și a situațiilor de violență domestică, identificarea, sesizarea, evaluarea, planificarea și intervenția în astfel de cazuri, este absolut necesar să fie realizată de o echipă multidisciplinară și interinstituțională pentru a avea un tablou holistic și unitar al elementelor de natura psihică, fizică și socială ce țin de victimă și agresor.

Este dificil pentru instituții și servicii, chiar și pentru cele specializate, să rezolve, doar prin eforturi proprii, problemele generate de violența domestică. Lucrând izolat, acestea nu dispun de resursele necesare pentru a să ofere toate elementele unei intervenții eficiente. Oprirea violenței, protecția victimelor, consilierea psihologică și sprijinul practic, asistența socială, consilierea legală sunt direcțiile principale de lucru, acțiune, atunci când o victimă solicită sprijin.

Conform Manualului intitulat *Violența Domestică: Intervenția Coordonată a echipei multidisciplinare pentru specialiști*⁴ elaborat în cadrul proiectului CONstruct NETwork in Counselling for Trauma, inițiativele de tip multi-agenție funcționează din anii '80, fiind explorate, de-a lungul timpului, o diversitate de modele. Rolul acestora este remedierea lipsei de coordonare între toți actorii cu rol în intervenția și în soluționarea cazurilor de violență domestică.

Modelele de intervenție coordonată de răspuns comunitar și-au propus să cuprindă și să asigure coordonarea tuturor instituțiilor implicate în procesul de intervenție, având la bază o înțelegere comună a

⁴ <https://violentaipotrivafemeilor.ro/wp-content/uploads/2016/09/CONNECT-UNITBV-manual-pentru-specialisti-interventia-co.pdf>.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

fenomenului și un set de politici și practici mutual agreeate, cu schimb de informații între instituții și a deciziilor. Acestea au condus la implementarea unor măsuri eficiente pentru protejarea victimelor, pentru asigurarea unor servicii adecvate nevoilor acestora, pentru prevenirea apariției unor noi atacuri și pentru reducerea incidenței fenomenului. Modelul răspunsului comunitar coordonat și-a dovedit eficiența de-a lungul a peste 40 de ani de când a fost pus în aplicare în Duluth, Minnesota, iar apoi a fost preluat și dezvoltat în multe alte comunități din întreaga lume.

Situația unei victime a violenței poate prezenta aspecte complexe legate de copil, familie și presupusul agresor, probleme de locuit, reintegrare socio-profesională și recuperare de lungă durată, astfel încât nu este suficient și nu este recomandabil ca un singur profesionist să realizeze evaluarea acesteia. Implicarea unei echipe multidisciplinare în evaluarea acestor situații reduce presiunea asupra victimei și crește cantitatea și calitatea datelor obținute și relevanța deciziei.

Echipe multidisciplinare și interinstituționale poate interveni atât în procesul de evaluare, cât și în furnizarea serviciilor specializate.

Nu există o formulă standard în ceea ce privește componența echipei multidisciplinare și interinstituționale, însă în funcție de obiectivele acesteia - evaluare sau intervenție există câteva categorii de profesioniști care fac parte din componența minimă obligatorie⁵:

1. *asistentul social*, care, de regulă, este și managerul de caz (dacă acesta are competențele stabilite prin legislație);
2. *psihologul* (de regulă dintr-un compartiment/serviciu specializat al DGASPC);
3. *medicul* (de regulă dintr-un serviciu specializat al DGASPC)- în cazul adultului victimă se recomandă includerea în echipă a medicului din serviciul de urgență, în situațiile care a necesitat o astfel de intervenție, sau a medicului arondat unității de prevenire și combatere a violenței în familie; în funcție de caz, vor fi consultați și medici având alte specialități: ginecologie-obstetrică, psihiatrie etc.;
4. *polițistul* - în funcție de tipologia cazului, se poate colabora cu unul sau mai mulți polițiști, cu predilecție din cadrul următoarelor structuri: Investigații criminale, Ordine publică (poliția de proximitate și posturile de poliție), Analiză, prevenire și cercetare, Cercetare penală și Combaterea crimei organizate, precum și *ofițerul de poliție*, care este membru desemnat în Comisia pentru Protecția Copilului (CPC).
5. *juristul* (de regulă, juristul DGASPC).

Pe lângă membrii unei echipe minim constituite pot fi implicați și alți profesioniști care, prin pregătirea profesională sau prin vocație, pot aduce un plus de calitate serviciilor oferite de echipa multidisciplinară.

⁵ <https://lege5.ro/Gratuit/ge2daobyge/metodologia-cadru-privind-prevenirea-si-interventia-in-echipa-multidisciplinara-si-in-retea-in-situatiile-de-violenta-asupra-copilului-si-de-violenta-in-familie-din-19012011?d=2022-06-20>

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Astfel, acești profesioniști devin membri ai rețelei de intervenție și pot fi: *cadre didactice, medici legiști, terapeuți specializați, consilieri de probațiune, avocați, preoți, persoana de îngrijire și persoana de referință a copilului.*

Nevoia existenței unui sistem integrat pentru a urmări, raporta și preveni toate formele de violență domestică, pentru a răspunde provocărilor din acest domeniu, a generat implementarea, în România, a unui sistem integrat de management la nivel național și a unui sistem de raportare pentru cazurile de violență domestică. Astfel, cel puțin 50% din victimele violenței domestice sunt înregistrate în acest sistem, fiind asigurat fluxul de informații către toate instituțiile relevante implicate - sistemul furnizează analize, rapoarte, statistici comparative, măsuri și servicii integrate pentru protecția victimelor și colectează date. Sistemul permite, de asemenea, efectuarea unei serii de analize complexe, inclusiv cartografierea profilului comportamental al agresorului și a zonelor endemice de risc⁶.

Pe baza acestor tipuri de analize, România a creat și creează adăposturi de urgență pentru victimele violenței în familie, în toate regiunile țării, în zonele cu cele mai înalte rate de prevalență, adaptate profilului local, specific și, nu în ultimul rând, intenționează să dezvolte serviciile adresate agresorilor familiari, care sunt prea puține.

2.2 Obiectivele și beneficiile muncii în parteneriat

Dezvoltarea, la nivelul autorităților administrației publice locale, de parteneriate între instituțiile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice, în vederea elaborării și implementării planurilor de acțiune locale/ județene au ca scop:

- Înființarea unor servicii sociale de tip centre de rezidențiale și de zi
- Consolidarea intervenției interinstituționale în prevenirea și combaterea violenței domestice
- Dezvoltarea și extinderea structurilor de rețea pentru prevenire și suport ambulatoriu pentru femei afectate de violență
- Înființarea unor echipe mobile locale
- Implementarea de proiecte finanțate din fonduri structurale
- Derularea de campanii de prevenire, informare și conștientizare
- Facilitarea accesului victimelor violenței domestice la servicii specializate
- Sprijinirea victimelor violenței domestice în vederea obținerii certificatelor medico-legale

⁶ <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2018/06/Strategia-Nationala-ES-si-VD.pdf>.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- Sprijinirea și participarea la grupurile de lucru consultative

Intervenția eficientă în fenomenul violenței domestice impune, obligatoriu, munca în echipe multidisciplinare și un răspuns sistemic și coordonat intra și interinstituțional, care poate asigura o intervenție adecvată pentru protecția și sprijinirea victimei și asistarea și sancționarea agresorului.

În cadrul **Grupului interdisciplinar de intervenție în cazurile de violență în familie cu risc crescut**, amintit la exemple de bune practici, funcțional *la nivel local, al cărui membru este și DASM începând cu anul 2012*, *obiectivele sunt:*

- elaborarea principiilor de lucru și a modului de funcționare ale echipei de lucru interdisciplinare;
- elaborarea procedurilor de lucru și instrumentelor de lucru necesare derulării activității grupului de lucru interdisciplinar: fișa victimei, fișa de referire a cazului, confidențialitate și principii etc;
- colaborarea tuturor instituțiilor implicate în managementul siguranței victimelor violenței în familie cu risc crescut;
- luarea de măsuri (potrivite rolului instituției implicate) și oferirea de răspunsuri coerente și coordonate pe baza planului de activitate elaborat de managerul de caz/responsabilul de caz și Grupul interdisciplinar de intervenție în cazurile de violență în familie cu risc crescut;
- facilitarea și promovarea îmbunătățirii politicilor în domeniul violenței în familie;
- eficientizarea dialogului și a colaborării dintre practicienii aparținând sistemului de justiție civilă, penală, sistemului social, sistemului medical, cercetători și factori de decizie politică, dezvoltând o rețea eficientă și sustenabilă.

O deosebită importanță reprezintă clarificarea rolului fiecărui specialist, a responsabilităților și limitelor în cadrul echipei multidisciplinare, în vederea creșterii colaborării inter- și intrainstituționale, care să ducă la reducerea timpului de intervenție și la protecția, mai eficientă, a victimei abuzurilor în relațiile partenariale pentru a garanta siguranța victimelor prin:

- Intervenții coordonate
- Evaluarea comună a cazurilor
- Schimbul de informații despre intervențiile efectuate de alte entități

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- Schimbul de informații cu privire la alte servicii existente în zonă
- Evaluarea riscului de recidivă

Beneficiile unei cooperări formalizate evidențiate de Logar și colaboratorii săi (2006) sunt:

- Dezvoltarea unei înțelegeri comune a obiectivelor, politicilor și rolurilor diferitelor părți.
- Sporirea cunoașterii și schimb de informații definit.
- Principii mutual agreeate pentru cooperare (clarificare și agreeare mutuală a rolurilor, sarcinilor și drepturilor, comunicare, transparență, responsabilitate, luarea deciziilor etc.) pentru evitarea neînțelegerilor.
- Formarea unui nivel benefic de încredere mutuală prin exercițiul cooperării sistematice, continue.
- Posibilitatea ca atât responsabilii cu aplicarea legii, cât și furnizorii de servicii specializate să reacționeze prompt, în timp util; garanția că vor îndruma victimele violenței domestice spre asistență și servicii adecvate.
- Protecție și sprijin efective și adecvate nevoilor victimelor.
- Profesioniștii care au atribuții în intervenția în violența domestică au ei înșiși nevoie de anumite condiții pentru a-și desfășura activitatea și atinge obiectivele părții lor specifice din intervenție, fără ca activitatea să le afecteze sănătatea – somatic, psihic ori social.

Printre nevoile lor se regăsesc următoarele:

- să beneficieze de sprijinul comunității profesionale; să le fie asigurată protecția;
- să aibă roluri și sarcini clare, delimitate, să poată stabili planuri de lucru în etape potrivite;
- să-și desfășoare munca în echipă și să fie sprijiniți în acest sens;
- să aibă relații și condiții prielnice pentru a colabora cu profesioniștii din celelalte agenții cu rol în intervenție;
- să li se asigure supervizarea muncii, echipei și individuală – pentru a controla sănătos propriile reacții și a depăși efectele emoționale (temeri, presiuni, încărcare, frustrări, revoltă), să învețe să trăiască cu trăiri și sentimente contradictorii, să accepte limitele rolului lor;
- să aibă acces și să realizeze instruire și perfecționare continuă;
- să se mențină sănătoși emoțional, să dispună de condiții de combatere a stresului muncii – odihnă, timp liber, pentru a funcționa pozitiv atât pentru beneficiare, cât și pentru ei înșiși.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto

Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

2.3 Principii pentru un răspuns comunitar integrat (coordonat) la violența domestică

Principiul abordării integrate - presupune coordonarea și cooperarea între toate instituțiile implicate, iar practicile și procedurile în domeniul prevenirii, monitorizării și combaterii violenței în familie, precum și cele de implementare a măsurilor de asistență socială, vor avea la bază o viziune și o concepție unitară, cu accent pe parteneriat și colaborare în rețea.

Conform *Manualului pentru dezvoltarea standardelor minime pentru programele de schimbare comportamentală a agresorilor*, elaborat în cadrul proiectului OSSPC, pentru eficacitate și succes, răspunsul comunitar integrat se ghidează după principii directe precum⁷:

1. Prevenția eficientă și intervenția timpurie prin identificarea precoce și oferirea de sprijin cât mai devreme victimelor adulte și copiilor acestora.
2. Acordarea de prioritate siguranței victimelor și copiilor acestora atunci când se iau în considerare intervențiile și acționarea imediată în cazul dezvoltării unui risc de vătămare.
3. Înregistrarea, analizarea și împărtășirea cu conducerea serviciilor care lucrează împreună în mod regulat și adecvat, a tuturor informațiilor referitoare la incidentele de violență domestică.
4. În cadrul contactului inițial cu serviciile specializate, ar trebui să se obțină consimțământul informat al victimei și/sau al agresorului pentru a se asigura că informațiile pot fi împărtășite între servicii, atunci când este necesar, fără întâzieri inutile.
5. Dezvoltarea unor relații de lucru eficiente cu serviciile specializate și contribuirea în mod corespunzător la discuțiile din cadrul diferitelor forumuri, reuniuni și conferințe, atunci când este necesar.
6. Cooperarea serviciilor pentru a oferi un mediu și de susținere și favorabil, care să încurajeze clienții/beneficiarii să raporteze cazurile de violență domestică la poliție și la alți profesioniști și servicii.
7. Respectarea confidențialității și a vieții private ori de câte ori este posibil și înțelegerea riscurilor asociate cu schimbul de informații în contextul violenței domestice.

⁷ *Manual pentru dezvoltarea standardelor minime pentru programele de schimbare comportamentală a agresorilor*, pp.111-113, Proiect The Other Side of the Story: Perpetrators in Change (OSSPC), Grant Agreement No. 881684 OSSPC, REC-AG-2019/REC-RDAP-GBV-AG-2019.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

8. Elaborarea și aderarea la politici și proceduri comune pentru a ghida schimbul de informații între diferitele servicii.
9. Utilizarea unei abordări multi-instituționale și de colaborare pentru a-i trage la răspundere pe agresori pentru acțiunile lor.
10. În vederea asigurării siguranței victimelor, asigurarea că agresorii sunt cunoscuți de serviciile adecvate și necesare și direcționarea acestora către serviciile adecvate.
11. Asigurarea că victimele sunt tratate cu respect și demnitate, ascultându-le, crezând în experiențele lor și asigurându-le că nu sunt niciodată vinovate.
12. Împuternicirea victimelor violenței domestice pentru a putea face alegeri și pentru a lua decizii bine informate pentru ele însele, ori de câte ori este posibil. Nu luați decizii în locul lor fără implicarea lor!
13. Respectarea dreptului familiei de a rămâne o familie, lucrând, în același timp, cu membrii acesteia cât mai mult posibil.
14. Asigurarea că serviciile oferite sunt sensibile la diversele nevoi ale victimelor, luând în considerare vârsta, dizabilitatea, sexul, rasa sau etnia, religia sau convingerile, orientarea sexuală, cu mențiunea ca aceste diferențe să nu fie folosite ca scuză pentru acceptarea sau săvârșirea actelor de violență domestică sau a altor practici dăunătoare.
15. Recunoașterea impactului factorilor socio-economici mai largi (venituri scăzute, competențe scăzute de alfabetizare sau de calcul, izolare sau responsabilități de îngrijire) asupra violenței domestice și asigurarea disponibilității unui sprijin și a unor servicii adecvate pentru cei care au nevoie de sprijin (de ex. cu locuri de muncă, locuințe).
16. Recunoașterea barierelor suplimentare care afectează accesul, disponibilitatea și acceptabilitatea serviciilor pentru victimele violenței domestice și pentru agresorii familiari (de ex. Clienții/beneficiarii proveniți din minorități etnice; cei cu dizabilități; cei care nu au acces la fonduri sau care au probleme legate de statutul de migrant).
17. Recunoașterea faptului că victimele și copiii lor sunt cei mai expuși riscului atunci când încearcă să părăsească o relație abuzivă sau să caute ajutor.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto

Uomini
Maltrattanti

 EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

 University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

3. Deficiențe și provocări în sistemele regionale/locale de răspuns coordonat

Direcția de Asistență Socială și Medicală din Cluj-Napoca (DASM) a organizat, în cadrul proiectului OSSPC, în perioada 4-6 Noiembrie 2020, trei focus grupuri online la care au participat 30 de specialiști din domeniul violenței domestice și a muncii cu agresorii actelor de violență din România. Focus grupurile au vizat evaluarea nevoii existenței unor programe destinate muncii specialiștilor cu autorii actelor de violență pentru reducerea perpetuării violenței domestice în România, a înțelegerii circumstanțelor în care aceste programe funcționează, precum și împărtășirea unor modele de bună practică și a metodelor de lucru cu agresorii.

În timpul discuțiilor s-au evidențiat următoarele aspecte:

- **nevoia dezvoltării și creșterii numărului de programe de prevenție**, prin introducerea obligatorie a programelor de educație timpurie în școli pe teme ce vizează fenomenul violenței domestice, bullying-ul și pregătirea tinerilor pentru viața de cuplu, creșterea implicării mass-media în schimbarea mentalității privind fenomenul violenței domestice, scăderea toleranței la acest fenomen și centrarea pe informarea comunității privind soluțiile și serviciile existente în acest sens.
- **necesitatea punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice și respectarea recomandărilor Convenției de la Istanbul privind abordarea problematicii violenței domestice din perspectivă duală**, atât din cea a victimei, cât și din cea a agresorului, prin creșterea numărului de centre destinate victimelor violenței domestice și a apartamentelor protejate, înființarea centrelor destinate muncii cu agresorul în fiecare oraș, restructurarea organigramei instituțiilor publice de profil - prin înființarea de posturi atât în munca cu victimele violenței domestice cât și în munca cu agresorii, angajarea de personal și formarea de specialiști în domeniul muncii cu agresorul, dezvoltarea de programe de formare în domeniul violenței domestice și a muncii cu agresorul, dezvoltarea de proceduri clare privind munca cu agresorul și intervenția integrată a specialiștilor implicați, munca în echipe multidisciplinare.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattati**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- **nevoia creșterii responsabilității actorilor principali** (profesori, doctori, preoți, educatori, polițiști și personal din cadrul serviciilor de asistență socială) în recunoașterea/ identificarea și semnalarea, cât mai precoce, a situațiilor de abuz/violență în familie, întărirea protocoalelor de colaborare între diferite instituții publice și private (poliție, judecătorie, psihiatrie, servicii sociale, DGASPC-uri, creșe/grădinițe/școli, cabinete dr. de familie, centre de zi pentru copii etc.) și operaționalizarea serviciilor existente (cum ar fi echipele mobile de intervenție în situații de urgență, și/sau monitorizarea respectării ordinelor de protecție cu ajutorul brățărilor electronice).
- **necesitatea identificării unor mijloace de monitorizare reală a respectării ordinelor de protecție** și elaborarea unor măsuri cu caracter disuasiv în ceea ce privește aplicarea unor pedepse pentru agresorii care încalcă ordinul de protecție, în scopul de a înlătura starea de nesiguranță a victimei și a evita situațiile dramatice soldate cu decesul acesteia.
- **nevoia creșterii capacității de intervenție a profesioniștilor** care intră în contact cu agresorii în situațiile de violență domestică.
- **existența unor lacune legislative** (lipsa unor pedepse graduale aplicate agresorilor, caracterul facultativ și accesoriu al dispunerii de către instanța de judecată, a obligativității de a urma un program de consiliere psihologică de către agresori, existența unor neconcordanțe în intervenție în situațiile de abuz asupra copilului și în prevederile legale privind situațiile de acte sexuale cu minori).

În cadrul aceleiași activități, de cercetare, au fost efectuate câte 5 interviuri cu agresori familiari și au fost aplicate câte 20 de chestionare victimelor violenței domestice de către fiecare partener implicat în proiect. În urma analizei datelor colectate astfel de către DASM, au fost evidențiate următoarele aspecte:

- serviciile destinate agresorului/victimei sunt puțin cunoscute și slab mediatizate în comunitate;
- o victimă a violenței domestice ajunge să trăiască mai mulți ani într-o relație abuzivă, până să ajungă să solicite sprijin;
- majoritatea victimelor respondente consideră că lucrurile ar fi putut fi diferite dacă partenerul lor abuziv ar fi primit ajutor;
- majoritatea respondentelor consideră că dacă partenerul lor abuziv nu era violent, de cele mai multe ori, relația acestora era în regulă;
- majoritatea agresorilor au declarat faptul că au experimentat situații de abuz în familia de origine;
- situațiile în care agresorii ajung să beneficieze de intervenție de specialitate sunt foarte puține;

BU Bournemouth
University

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- accesarea voluntară a serviciilor de reabilitare de către agresori, ca urmare a conștientizării comportamentului lor nepotrivit și a nevoii de sprijin de specialitate, crește reușita procesului de reabilitare a acestora;
- în îmbunătățirea serviciilor de sprijin destinate agresorilor un factor important îl are creșterea implicării instituțiilor statului în oferirea unor servicii (ex. biserica, serviciile sociale, poliția, etc).

Alte deficiențe și provocări identificate în ceea ce privește prevenirea abuzului/violenței domestice:

- lipsa locuințelor protejate destinate victimelor violenței domestice;
- capacitate redusă a adăpostului de primire în regim de urgență destinat victimelor violenței domestice;
- lipsa unui centru destinat muncii cu agresorii, care să permită intervenția de specialitate acordată în paralel/simultan atât victimelor cât și agresorilor în Cluj-Napoca;
- lipsa unor formări profesionale în domeniul muncii cu agresorii familiali, lipsa unor specialiști în acest sens.
- schimbarea mentalităților, dezvoltarea și înrădăcinarea conceptului de masculinitate pozitivă;
- conștientizarea la nivelul municipalității clujene a nevoii dezvoltării serviciilor destinate victimelor violenței domestice și abuzului prin asigurarea unui număr mai mare de locuri în cadrul adăpostului destinat victimelor violenței domestice și existența unor apartamente protejate la nivelul fiecărui municipiu;
- conștientizarea la nivelul municipalității clujene a nevoii înființării unui centru specializat pentru servicii destinate agresorilor familiali și elaborării unei metodologii unitare și a unui set de instrumente standardizate pentru munca cu aceștia;
- creșterea implicării profesioniștilor în rezolvarea situațiilor de violență domestică și conștientizarea acestora asupra responsabilității legale de a sesiza organele competente în ceea ce privește situațiile de abuz și de violență domestică de care au luat la cunoștință prin natura muncii lor;
- instruirea specialiștilor furnizorilor publici și privați de servicii sociale asupra modului de lucru cu victimele violenței domestice și cu agresorii familiali.

De reținut este faptul că, o altă provocare, care complică și mai mult colaborarea, este suprapunerea dintre violența domestică și bunăstarea copilului, precum și corelarea și co-ocurența violenței domestice cu alte probleme, precum problemele de sănătate mintală și consumul problematic de alcool și/sau substanțe/dependența. Această suprapunere induce dificultăți din cauza creșterii gamei și a numărului de

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto

Uomini
Maltrattanti

 EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

 University of
BRISTOL

servicii diferite implicate, precum și a implicării mai multor profesioniști care se adresează unor clienți și/sau probleme țintă diferite.

4. Organizații regionale/locale potențiale în cadrul abordării interinstituționale

4.1 Organizații regionale/locale active în prevenirea, combaterea, sprijinirea, protecția în domeniul VDA

ORGANIZAȚII ACTIVE ÎN PREVENIREA, COMBATEREA, SPRIJINIREA, PROTECȚIA ÎN DOMENIUL VDA				
Denumire organizație	Statut	Nivel de acțiune (regional/local)	Servicii oferite	Există vreun mecanism de coordonare în vigoare/protocol de cooperare?
Consiliul Județean Cluj	Instituție publică	regional	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da
Primăria Municipiului Cluj-Napoca	Instituție publică	local	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da
Direcția de Asistență Socială și Medicală - DASM Cluj-Napoca	Instituție publică	local	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da
Centrul pentru prevenirea și combaterea violenței în familie - DASM, Cluj-Napoca	Instituție publică	local	prevenire, combatere, dezvoltare capacități <ul style="list-style-type: none"> • consiliere socială • consiliere psihologică • consiliere juridică • consiliere parentală • evaluare risc • echipa mobilă 	da

Centrul Social de Urgență - CSU, DASM Cluj-Napoca	Instituție publică	local	găzduire temporară persoane fără adăpost: <ul style="list-style-type: none"> • găzduire și hrană • protecție/pază • asistență medicală • consiliere psihologică • consiliere juridică • consiliere ocupațională • incluziune socială 	da
Centrul de găzduire temporară, DASM Cluj-Napoca	Instituție publică	local	găzduire temporară persoane fără adăpost/agresori familiali: <ul style="list-style-type: none"> • găzduire • protecție și pază • servicii medicale • consiliere psihologică • consiliere socială • consiliere juridică 	da
Serviciul Protecția Copilului și Familiei- DASM Cluj-Napoca	Instituție publică	local	identificare, prevenire, dezvoltare capacități și facilitare acces servicii de specialitate	da
Centrul de Resurse pentru Părinți și Copii DASM Cluj-Napoca	Instituție publică	local	identificare, prevenire, dezvoltare capacități <ul style="list-style-type: none"> • evaluare risc • consiliere psihologică • consiliere socială • consiliere parentală • facilitare acces servicii 	da
Direcția Generală de Asistență Socială și	Instituție publică	regional	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da

Protecția Copilului - DGASPC, Cluj				
DGASPC Cluj, Serviciul management de caz adulți, violență în familie, asistență persoane vârstnice	Instituție publică	regional	preluarea sesizărilor de violență domestică acordarea serviciilor specializate victimelor prin centrele subordonate	da
DGASPC Cluj, Centru de primire în regim de urgență a victimelor violenței în familie și a copiilor acestora	Instituție publică	regional	prevenire, combatere, dezvoltare capacități <ul style="list-style-type: none"> • găzduire • protecție împotriva agresorului • hrană • asistență medicală • consiliere psihologică • consiliere juridică • consiliere socio-educativă • facilitare acces grădiniță/școală 	da
DGASPC Cluj, Locuințe protejate	Instituție publică	regional	prevenire, combatere, dezvoltare capacități <ul style="list-style-type: none"> • găzduire și protecție împotriva agresorului • asistență medicală • consiliere psihologică • consiliere juridică • consiliere socio-educativă • facilitare acces grădiniță/școală • consiliere vocațională 	da

			<ul style="list-style-type: none"> orientare profesională 	
Inspectoratul de Poliție Județean Cluj	Instituție publică	regional local - (secții poliție)	identificare, prevenire, dezvoltare capacități, combatere și sancționare	da
Direcția Generală Poliția Locală	Instituție publică	local (secții ploștie)	identificare, prevenire, combatere, dezvoltare capacități <ul style="list-style-type: none"> echipa mobila 	da
Judecătoria Cluj-Napoca	Instituție publică	local	combatere, sancționare, dezvoltare capacități	da
Parchetul de pe lângă Tribunalul Cluj	Instituție publică	regional	prevenire, combatere, sancționare	da
Serviciul de Probațiune Cluj	Instituție publică	local	reabilitare socială, dezvoltare capacități	da
Spitalul Clinic Județean de Urgență, Cluj	Instituție publică	regional	servicii medicale, dezvoltare capacități	da
Spitalul Clinic Municipal Cluj-Napoca	Instituție publică	local	servicii medicale, dezvoltare capacități	da
Institutul de Medicină Legală - IML Cluj	Instituție publică	regional	servicii medicale, dezvoltare capacități	da
Direcția de Sănătate Publică, Cluj	Instituție publică	regional	servicii medicale, dezvoltare capacități <ul style="list-style-type: none"> prevenire 	da
Inspectoratul Școlar Județean, Cluj	Instituție publică	regional	prevenire, dezvoltare capacități	da
Universitatea Babeș-Bolyai - Facultatea de	Instituție publică	local	prevenire, dezvoltare capacități	da

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Sociologie și Asistență Socială; Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației				
Agencia Națională Împotriva Traficului de Persoane - Centrul Regional Cluj-Napoca	instituție publică	regional local	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da
Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog - Cluj	instituție publică	regional	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da
Biroul Teritorial Cluj-Napoca - Avocatul poporului	Instituție publică	local	prevenire	da
Programul Sf. Dimitrie face parte din Asociația Filantropică Medical - Creștină "Christiana", Filiala Cluj	ONG	local	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da
Asociația Atena Delphi	ONG	local	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	nu
Asociația Femeilor Împotriva Violenței - Artemis	ONG	local	dezvoltare capacități	nu
Centrul de consiliere pentru victimele violenței domestice Comunitatea VeDe	ONG	regional local	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da

BU Bournemouth University

EUROPEAN KNOWLEDGE SPOT

University of BRISTOL

Centrul de Consiliere pentru Prevenirea Violentei	ONG	local	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da
Grupul inter-instituțional de lucru pe violență domestică Cluj-Napoca	grup de lucru	local	prevenire și combatere	da
Agencia Națională Pentru Egalitate de Șanse pentru Femei și Bărbați - ANES	Instituție publică	național	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da
Ministerul Public Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție	Instituție publică	național	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da
Agencia Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopții	Instituție publică	național	prevenire, combatere, dezvoltare capacități	da

4.2 Prezentare generală a acțiunilor cheie strategice pentru prevenirea unor noi cazuri de violență domestic și abuz /Analiză a serviciilor de protecție, îngrijire și sprijin pentru protecția, îngrijirea și sprijinirea eficientă a victimelor violenței domestice /Analiză a strategiilor de dezvoltare a capacităților)

Pentru evaluarea nevoilor individuale sociale ale beneficiarului, centrele pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, colaborează cu instituțiile cu responsabilități în rezolvarea cazurilor de violență domestică. Protocoalele pot fi încheiate cu: inspectoratele județene de poliție, serviciile sociale locale, protecția drepturilor copilului, serviciile pentru victimele violenței domestice, serviciile de probațiune,

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

direcțiile județene de sănătate publică, spitale, serviciile de medicină legală, centre de sănătate mintală, centre de prevenire antidrog, servicii specializate pentru diferite tipuri de adicții, etc.

Protocoloalele prevăd modul în care beneficiarii pot fi referiți de la un partener la altul și modul de colaborare între specialiști cu privire la soluționarea cazurilor.

Astfel, pentru prevenirea DVA, în mod corelativ celor patru categorii de consecințe intersecționale (sănătate, psihosocial, siguranță/securitate și cadrul legal/justiție), răspunsul la violența domestică trebuie să se concentreze pe o Strategie națională cu acțiuni concrete.

Strategia promovează bune practici în domeniu și instrumente utile în practica activității tuturor celor care intră în contact direct cu victimele și agresorii familiari, specialiștilor din diferite domenii precum protecția socială, administrația locală, justiția, sănătatea, educația, în vederea asigurării unui plan comun de măsuri, care să aibă ca scop reintegrarea în societate a persoanelor afectate de violența în familie și reabilitarea agresorilor familiari.

Acțiunile propuse în **Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie, pe anii 2021-2022**, au drept scop asigurarea implementării obiectivelor Strategiei, care în finalitatea lor vor contribui la diminuarea fenomenului violenței în familie și a violenței față de femei, precum și asigurarea unui răspuns eficient al organelor de resort în cazurile de violență.

Obiectivele generale ale noului Plan de acțiuni se bazează pe cei patru piloni ai Convenției Consiliului Europei cu privire la prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței domestice: prevenire; protecție; investigare și urmărire în justiție; politici integrate și colectarea datelor. Pentru fiecare obiectiv general, au fost setate acțiuni și obiective specifice.

Astfel, în vederea promovării toleranței zero față de fenomen și diminuării acestuia acțiunile cheie se axează pe desfășurarea campaniilor de sensibilizare a publicului larg privind fenomenul violenței, sporirea încrederii femeilor, victime și potențiale victime în autoritățile publice cu competențe în domeniu, creșterea nivelului de raportare/sesizare a cazurilor de violență față de femei, instruirea continuă a specialiștilor în domeniu; includerea obligatorie a subiectelor de prevenire și combatere a violenței în programele de studiu și curriculum de formare.

Activitățile corespunzătoare obiectivului general doi sunt orientate spre consolidarea protecției, suportului și asistenței victimelor, prin facilitarea accesului femeilor la serviciile specializate, elaborarea unui mecanism clar, uniformizat, care să asigure răspunsul multidisciplinar prompt și eficient la cazurile de violență în familie și violență sexuală, dezvoltarea serviciilor specializate pentru victimele infracțiunilor privind viața sexuală, implementarea măsurilor pentru abilitarea economică a victimelor violenței față de femei și violenței în familie.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Obiectivul general trei include activități care urmăresc perfecționarea mecanismului de supraveghere a executării măsurilor de protecție; asigurarea responsabilizării și resocializării agresorilor prin dezvoltarea serviciilor și mecanismelor de supraveghere, perfecționarea programelor probaționale orientate spre schimbarea comportamentului agresiv și prevenirea violenței în rândul persoanelor condamnate pentru acte de violență, ajustarea cadrului legislativ în vederea asigurării accesului victimelor violenței în familie și ale violenței sexuale la justiție, instruirea polițiștilor, procurorilor, judecătorilor în domeniul investigării și examinării infracțiunilor privind violența în familie și a celor privind viața sexuală.

Activitățile din ultimul obiectiv general își propun fortificarea răspunsului național și al cooperării intersectoriale în cazurile de violență în familie, instruirea echipelor multidisciplinare și a grupurilor mixte de specialiști privind aplicarea mecanismului intersectorial de intervenție în cazurile de violență în familie, asigurarea funcționalității Consiliului interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, consolidarea sistemelor de colectare, analiză și diseminare a datelor statistice sectoriale și asigurarea monitorizării regulate a dinamicii fenomenului violenței față de femei și a violenței în familie⁸.

În vederea realizării măsurilor prevăzute în Strategia națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie, fiecare instituție cu atribuții în domeniu, are obligația de a desemna un reprezentant, care va facilita și asigura monitorizarea implementării strategiei la nivel intern, și va asigura colaborarea cu ANES și cu celelalte instituții responsabile în ceea ce privește implementarea/monitorizarea/evaluarea/raportarea activităților și acțiunilor propuse pentru prevenirea și combaterea violenței domestice.

Autoritățile administrației publice locale desemnează personalul specializat să implementeze sistemul de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență domestică. Primarii și consiliile locale vor conlucra cu organizațiile de cult, cu organizațiile neguvernamentale, precum și cu oricare alte persoane juridice și fizice implicate în acțiuni caritabile, acordându-le sprijinul necesar în vederea îndeplinirii acestor obligații. Astfel:

- **Serviciul Public de Asistență Socială (SPAS)**- este principalul furnizor de servicii sociale la nivel local, având ca sarcina depistarea timpurie a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi, precum și prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie. În cazul în care instituția nu are capacitatea de a oferi în totalitate pachetul de servicii necesare pentru soluționarea problemei persoanei aflate în situație de risc/vulnerabilitate, atunci SPAS poate încheia

⁸ <https://social.gov.md/comunicare/comunicate/a-fost-aprobat-planul-national-de-actiuni-in-domeniul-prevenirii-si-combaterii-violentei-fata-de-femei-si-a-violentei-in-familie-pentru-anii-2021-2022/>.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

convenții de parteneriat și contracte de acordare a serviciilor sociale cu furnizori de servicii acreditați. De asemenea în situația în care SPAS nu poate furniza servicii sociale în situații de urgență, precum violența domestică, acestea vor fi preluate de serviciul public de asistență socială județean, respectiv filiala județeană a Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC).

- **Furnizori de servicii privați acreditați** (ONG-uri)- reprezintă o alternativă la serviciile oferite în sistemul de stat.
- **Poliția**- deține un rol important în stoparea mecanismelor sociale de perpetuare a violenței în familie. Poliția poate identifica diverse situații de risc și poate informa asistentul social, facilitând astfel intervenția specializată timpurie în caz de producere a violenței.
- **Personalul medical** din comunitate- poate identifica, în timpul consultațiilor la cabinet sau al vizitelor la domiciliu, diverse probleme cu potențial de risc cu care se confruntă familiile și copiii acestora. Pe de o parte, aceștia pot informa instituțiile abilitate de existența unor situații de violență în familie, iar pe de alta pot deveni o sursă de informații pentru familiile respective, îndrumându-le spre organismele la care se pot adresa, atunci când au nevoie de sprijin sau pentru a preveni producerea violenței;
- **Profesorii** pot constitui, la rândul lor, o bună sursă în prevenirea violenței asupra copilului și în familie și în furnizarea de informații familiilor care se confruntă cu situații de risc;
- **Preotul** poate acorda ajutor familiilor din comunitate și poate disemina informații cu privire la cauzele de producere a violenței în familie și consecințele acesteia. De asemenea, preoții pot informa asistenții sociali cu privire la existența unor factori de risc care pot contribui la dezvoltarea violenței domestice. Dată fiind influența deosebită asupra comunității, preotul are posibilitatea de a transmite informația, de a oferi resurse informaționale privind comportamentele de risc și serviciile de suport pentru copii și adulții abuzați.
- **Membrii comunității** pot informa, pe de o parte, asistenții sociali cu privire la existența unor factori de risc în producerea violenței domestice, iar pe de alta se pot constitui în grupuri de suport pentru a sprijini demersurile întreprinse de diverși profesioniști.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

4.3 Ce tipuri de informații sunt împărtășite între organizații/instituții în diferitele domenii tematice?

Prevenirea și intervenția eficientă în cazurile de violență domestică solicită profesioniștilor din domeniu cooperare. La baza acestei cooperări se află cadrul legislativ și normativ, precum și relațiile și mecanismele de lucru în comun stabilite în practică.

Conform **Legii nr. 242/2022** privind schimbul de date între sisteme informatice și crearea Platformei naționale de interoperabilitate ⁹, sunt reglementate crearea, operaționalizarea și administrarea instrumentului/mijlocului necesar pentru livrarea într-un format integrat a mai multor servicii electronice prin implementarea platformei de interoperabilitate, stabilite atribuțiile autorităților și instituțiilor publice cu privire la utilizarea și integrarea în Platforma națională de interoperabilitate, precum și schimbul de date, respectiv atribuțiile autorității publice responsabile pentru crearea, dezvoltarea și administrarea acesteia, având ca obiectiv creșterea calității serviciilor publice prin facilitarea schimbului de date între sisteme informatice, reducerea sarcinilor birocratice și administrative ale persoanelor fizice și juridice și creșterea transparenței utilizării datelor de către autoritățile și instituțiile publice.

Prezenta lege are drept scop adoptarea unor măsuri referitoare la tehnologii, echipamente, programe software și datele utilizate de acestea, în vederea contribuiri la creșterea gradului de interconectare între sistemele informatice ale autorităților și instituțiilor publice și la facilitarea schimbului de date între acestea, pornind de la principiile și obiectivele Cadrului european de interoperabilitate.

Informațiile împărtășite între organizațiile și instituțiile cu atribuții în prevenirea și combaterea violenței sunt cele cu caracter public, precum:

- Distribuția victimelor/agresorilor violenței domestice (cazurilor):
 - pe grupe de vârstă, sexe, domiciliu
 - după cetățenie și etnie
 - după nivelul de studii
 - după ocupație, venituri și dreptul de proprietate asupra locuinței
 - după starea civilă
 - după relația victimei cu agresorul familial
- Repartiția victimelor/agresorilor violenței domestice (cazurilor):
 - după tipul de violență
 - pe tipuri de violență după frecvența agresiunii

⁹ <https://lege5.ro/gratuit/gezdgmjsgm4da/legea-nr-242-2022-privind-schimbul-de-date-intre-sisteme-informatic-si-crearea-platfomei-nationale-de-interoperabilitate>

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- Servicii de care au beneficiat victimele/ agresorii violenței domestice
- Demersuri legale inițiate sau retrase de către victimele violenței domestice
- Risc asociat cazului de violență domestică.

Conform standardelor minime (din 3 ianuarie 2019) de calitate pentru serviciile sociale, organizate ca centre de consiliere pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, la Centrul pentru Prevenirea și Combaterea Violenței în Familie din cadrul Direcției de Asistență Socială și Medicală, pentru fiecare beneficiar, se întocmește pe suport de hârtie sau electronic, dosarul personal. Acesta conține, cel puțin, următoarele documente:

- cererea de solicitare servicii de consiliere semnată de beneficiar și aprobată de către conducătorul centrului;
- contractul de furnizare de servicii, în original;
- documente cu privire la nivel de educație, pregătire profesională, starea de sănătate fizică și psihică, alte documente juridice relevante pentru starea victimei - ordin de protecție, certificate medico-legale etc;
- fișa de evaluare multidisciplinară/reevaluare;
- planul de rehabilitare și reintegrare socială a victimei violenței domestice;
- planul de consiliere;
- fișa de monitorizare a serviciilor;
- acord de prelucrare a datelor beneficiarului.

La solicitarea scrisă a beneficiarului sau organelor abilitate, o copie a dosarului personal, cu toate documentele enumerate mai sus, se poate pune la dispoziția acestora. Dosarele personale ale beneficiarilor, arhiva și evidența acestora sunt disponibile la sediul centrului în condițiile de confidențialitate prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare al acestuia.

Confidențialitatea actului medical/psihologic este necesară în scopul respectării intimității beneficiarului. Medicul sau psihologul nu are dreptul să dezvăluie informații obținute în cursul actului medical sau din cadrul ședințelor de consiliere psihologică, fără a avea consimțământul liber exprimat al beneficiarului, cu excepția unor cazuri particulare.

Astfel de excepții privind secretul profesional și confidențialitatea sunt transmiterea către terți a informațiilor care nu conțin niciun nume concret, niciun detaliu, ci permit doar o descriere în termeni generali a unui act profesional¹⁰.

¹⁰ <https://lege5.ro/gratuit/gm3tonzvgm/codul-deontologic-al-profesiei-de-psiholog-cu-drept-de-libera-practica-din-01112013>.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Fac excepție de la obligația păstrării secretului profesional sau a confidențialității cazurile în care dezvăluirea datelor și informațiilor este solicitată de către instanța de judecată, de o comisie parlamentară de anchetă sau de către Comisia de deontologie și disciplină a Colegiului; în cazul informării reprezentanților legali sau a autorității tutelare pentru copiii minori, în interesul superior al acestora, sau când, prin lege, se prevede în mod expres obligația profesionistului de a dezvălui secretul profesional sau datele și informațiile confidențiale; în situațiile de urgență - orice situație care în raport cu condițiile psihologice prezente necesită o rezolvare imediată, care nu admite amânare și necesită o intervenție specializată grabnică¹¹.

4.4 Proceduri de referire relevante pentru profesioniștii din prima linie

Un aspect fundamental al creării de rețele între serviciile implicate este, fără îndoială, procedura de referire.

Referirea de caz reprezintă un pas important în managementul de caz, ca parte a colaborării interinstituționale, alături de revizuirea cazului, monitorizarea lui și sprijinirea persoanelor în continuare. Sistemul de referire¹² poate fi definit ca un cadru instituțional cuprinzător în care se conectează diverse entități cu mandate, responsabilități și competențe bine definite și delimitate, într-o rețea de cooperare, cu scopul general de a asigura protecție și asistență victimelor violenței domestice, pentru a ajuta la recuperarea și împuternicirea lor deplină, la prevenirea violenței și sancționarea legală a agresorilor. Mecanismele de referire funcționează pe baza unei comunicări eficiente și stabilirea unor căi și proceduri de sesizare definite clar, cu etape secvențiale simple și clare (UNFPA, 2010). Pentru a asigura sustenabilitatea și eficiența, funcționarea mecanismelor de referire trebuie să fie reglementată prin legi sau prin protocoale standardizate care să definească rolurile și responsabilitățile instituțiilor implicate.

O rețea de referire reunește de obicei diferite instituții precum: inspectoratele județene de poliție, serviciile sociale locale, protecția drepturilor copilului, serviciile pentru victimele violenței domestice, serviciile de probațiune, direcțiile județene de sănătate publică, spitale, serviciile de medicină legală, centre de sănătate mintală, centre de prevenire antidrog, servicii specializate pentru diferite tipuri de adicții, ong-uri, etc.

¹¹ <https://lege5.ro/gratuit/gq2tonbs/dreptul-la-confidentialitatea-informatiilor-si-viata-privata-a-pacientului-lege-46-2003?dp=gezdinrrgm2tk>.

¹² <https://violentaimpotrivafemeilor.ro/wp-content/uploads/2016/09/CONNECT-UNITBV-manual-pentru-specialisti-interventia-co.pdf>, p. 214.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Malturranti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Referirea victimelor violenței domestice

În principiu, victimele violenței în familie care se adresează centrelor pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, solicită sprijin fie direct (telefonic, e-mail, la adresă), fie îndrumate de către alte instituții cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii violenței (Inspectoratul de Poliție al Județului, Poliția Municipiului, Unitatea Primiri Urgențe, Serviciul de Medicină Legală din cadrul Spitalului Județean de Urgență, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Direcția de Asistență Socială, Inspectoratul școlar județean, Judecătoria, diferite Asociații și Ong-uri, etc.).

Referirea de/sau către alte instituții se realizează fie prin informare verbală a persoanelor cu privire la existența serviciilor destinate victimelor violenței domestice și oferirea de materiale - pliante și flyere cu datele de contact și serviciile disponibile, fie prin sesizare telefonică sau în scris a cazurilor.

De obicei, în cadrul primului contact cu victima, specialistul face o evaluare inițială a situației și a riscului asociat, iar mai apoi, în funcție de particularitățile cazului și de nevoile sau solicitarea victimei, recomandă servicii de consiliere psihologică, consiliere juridică, consiliere socială, sau îndrumare spre alte instituții sau specialiști cu atribuții în domeniul violenței domestice și/ sau admiterea într-un centru/adăpost temporar pentru victimele violenței.

În cadrul ședințelor de consiliere, clientele sunt informate despre: serviciile de care pot beneficia, instituțiile abilitate să intervină în familie în momentul producerii actelor de violență, alte instituții la care pot apela pentru soluționarea situației problematice, drepturile pe care le au, posibilitățile de acțiune.

Referirea agresorilor familiali

Cercetările relevante au indicat că, eficacitatea programelor pentru agresori depinde, în mare măsură, de existența unor capacități instituționale puternice și a unor sisteme de referire coordonate, care să asigure atât siguranța victimelor, cât și monitorizarea agresorilor familiali.

Conform *Manualului pentru dezvoltarea standardelor minime pentru programele de schimbare comportamentală a agresorilor*¹³ elaborat în cadrul proiectului OSSPC, pentru a avea succes, referirile ar trebui să fie pregătite în mod adecvat și să respecte instrucțiunile specifice, inclusiv pe cele de mai jos:

¹³ *Manual pentru dezvoltarea standardelor minime pentru programele de schimbare comportamentală a agresorilor*, Idem, pp.108-110.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- Referirea agresorilor ar trebui efectuată către un program structurat adresat agresorilor, care să cuprindă faza de primire și evaluare individuală, intervenții individuale și/sau de grup și faza de follow-up.
- Referirea agresorilor către un program adresat agresorilor, care să respecte standardele de calitate (de ex. interfață cu actuale sau foste parteneri pentru realizarea unei evaluări a riscurilor și a unei planificări a siguranței pentru acestea și pentru copiii lor).
- Agresorii nu ar trebui să fie îndrumați către programe de gestionare a furiei; astfel de abordări și intervenții ar putea sprijini în mod neintenționat convingerea agresorilor că ei sunt victime ale persoanelor care le provoacă enervare/furie și că violența domestică rezultă din furie și din "pierderea controlului", în loc să fie o alegere care duce la un model de comportamente de control și coercitive. În plus, programele de gestionare a furiei nu presupun comunicarea și cooperarea cu serviciile de sprijinire a victimelor, nici furnizarea de sprijin și nici asigurarea siguranței victimelor.
- Agresorii nu ar trebui să fie îndrumați către consiliere de cuplu, mediere și terapie de familie. Astfel de abordări și intervenții sunt percepute ca fiind ineficiente și chiar potențial periculoase, deoarece împiedică victimele să se exprime liber din cauza fricii de represalii, consolidând astfel sentimentul lor de neputință; în timp ce dacă acestea se exprimă, ar putea fi expuse unui risc mare. În plus, aceste abordări întăresc convingerea că violența domestică se bazează pe probleme din cadrul relației și că responsabilitatea este împărțită între parteneri.
- În cazul în care nu sunt disponibile programe structurate pentru agresori, alternativa va fi referirea acestora către consiliere individuală, care va fi orientată în mod explicit către încetarea actelor de violență domestică și va urma o abordare axată pe siguranța victimei.
- Profesioniștii trebuie să stabilească căi/modalități clare de referire și să se informeze cu privire la programele pentru agresori existente la nivel local.

În plus, este necesară și evaluarea altor nevoi asociate cu agresorii și cu comiterea de către aceștia a actelor de violență domestică, luând în considerare posibilitatea de a-i referi către serviciile specializate corespunzătoare.

Referirile pentru nevoi suplimentare ale agresorilor familiari pot implica servicii, precum:

- Servicii medicale,
- Servicii de sănătate mintală,
- Servicii pentru adicții,
- Servicii/clinici pentru familii,
- Servicii de gestionare a crizelor,

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- Programe/ cursuri de educație parentală,
- Centre de vizitare supravegheată,
- Servicii de asistență socială pentru copii,
- Poliție/servicii în domeniul siguranței,
- Închisori,
- Instanțe,
- Facilități/resurse educaționale,
- Servicii de ocupare a forței de muncă/locuri de muncă,
- Formare profesională/ Servicii de orientare carieră,
- Centre comunitare/ servicii de advocacy,
- Locuri sociale frecventate des,
- Servicii de locuire,
- Servicii de îmbrăcăminte,
- Servicii de mentorat,
- Servicii financiare,
- Servicii alimentare,
- Servicii de transport.

De asemenea, în cazul referirii agresorilor către alte servicii, este important să se țină cont de următoarele aspecte:

- Este posibil ca aceste servicii să nu vizeze în mod explicit violența domestică și, prin urmare, serviciile de consiliere/terapie oferite de acestea trebuie să aibă loc simultan și în coordonare cu programul adresat agresorilor familiari;
- Agresorilor le poate fi dificil să participe în mod susținut la două procese de intervenție simultane.

Un aspect important în managementul situațiilor de violență domestică, indiferent de calitatea beneficiarului de servicii - victimă sau agresor, constă în faptul că munca profesionistului nu se finalizează odată cu referirea cazului, ci continuă cu monitorizarea acestuia.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto

Uomini
Maltrattanti

 EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

 University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

5. Propunere de mecanism/structură de cooperare între mai multe agenții/instituiții și recomandări pentru un răspuns integrat eficient la incidentele VDA

Pentru a asigura siguranța femeilor și/sau a copiilor dar și pentru a trage la răspundere agresorii și pentru a preveni perpetuarea violenței domestice, colaborarea între toate serviciile și sistemele de intervenție implicate în cazurile de violență domestică prezintă o importanță vitală.

Violența domestică este o chestiune orizontală care necesită o abordare integrată. Cooperarea între toți partenerii, prin coordonare instituțională, este esențială pentru a pune în aplicare, în mod eficient, toate măsurile existente. În cooperarea dintre instituțiile de aplicare a legii și instituțiile sociale se disting, în principal, două modele. Primul este un model descendent, care se bazează pe un plan național și în care instituțiile guvernamentale atribuie responsabilități practicienilor. Acesta poate fi pus în aplicare în mod formal sau informal. Cel de-al doilea model este unul ascendent, fiind descentralizat, ceea ce înseamnă că inițiativa sunt conduse de ONG-uri, poliție, procurori, în principal, prin furnizori de sprijin social¹⁴.

Nevoia de abordare interdisciplinară a problematicii violenței în familie este recunoscută și susținută de ministerele cu responsabilități în domeniu: Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, Ministerul Internelor și Reformei Administrative și Ministerul Sănătății. Cele trei ministere au emis Ordinul comun nr. 384/306/993 din 12 iulie 2004, prin care au aprobat procedura de conlucrare în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie.

În baza ordinului comun menționat, s-a stabilit procedura concretă de conlucrare, încheiată la nivel județean, respectiv între: inspectoratele de poliție, comandamentele de jandarmi, direcțiile de sănătate publică, compartimentele pentru combaterea violenței, serviciile de probațiune, DGASPC-urile, DAS-urile, inspectoratele școlare, serviciile medico-legale, unitățile pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, etc.

Circuitul inter-instituțional al victimei violenței domestice

Victima violenței în familie se poate adresa următoarelor instituții:

- Poliției – pentru a depune o plângere;

¹⁴ https://eucpn.org/sites/default/files/document/files/Toolbox_DV_RO.pdf.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- Unității de Primiri Urgențe din cadrul Spitalului/Medicului de familie – pentru a obține îngrijiri medicale;
- Institutului/Serviciului/Laboratorului de Medicină Legală – pentru a obține un certificat medico-legal;
- Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului – pentru a beneficia de servicii sociale complexe, mai ales în cazul în care sunt implicați și copiii victimei;
- Direcției de Asistență Socială și Medicală - pentru a obține informare, consiliere și îndrumare către serviciile sociale/centrele cu atribuții în domeniul violenței domestice;
- Centrelor pentru prevenirea și combaterea violenței în familie (adăpost sau centru de zi pentru victimele violenței în familie) – pentru a beneficia de găzduire temporară, asistență socială, consiliere psihologică și juridică, reinsertie socială și profesională, informare, îndrumare către alte instituții;
- ONG-uri care oferă servicii sociale specializate pentru victimele violenței în familie.

Abordarea integrată a cazurilor de violență în familie¹⁵:

1. Managementul de caz – metoda generală în domeniul serviciilor sociale

Managementul de caz este o metodă de coordonare a tuturor serviciilor de asistență medicală, psihologică și socială și constă în activitatea de identificare a necesităților victimei violenței în familie/agresorului familial, planificarea, coordonarea și monitorizarea implementării măsurilor din planul individualizat de asistență a acesteia/acestuia, în funcție de resursele disponibile.

Managementul de caz ca practică de lucru propune evaluarea nevoilor individului, a mediului social în care acesta trăiește și a rețelei de servicii disponibile, în acord cu care managerul de caz construiește o strategie individuală de intervenție pe baza nevoilor prioritare și a resurselor disponibile.

Managerul de caz (MC) este profesionistul care asigură coordonarea activităților de asistență și protecție socială specială a victimei VF, desfășurate prin intermediul unei echipe multidisciplinare și a unui responsabil de caz.

Responsabilul de caz (RC) este profesionistul din domeniul VF care, prin delegarea atribuțiilor de către MC, asigură coordonarea activităților și implementarea programelor de intervenție specializate (planul de intervenție individualizat, planul de reabilitare și reinsertie socio-profesională, planul de prevenire a redeschiderii cazului, planul de siguranță și de evaluare a riscului).

¹⁵ Ghid de intervenție în cazurile de violență în familie,
<http://femei.europroject.org.ro/uploads/GHID%20Violenta%20domestica.pdf>, pp.37-42.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Etapile managementului de caz (cf. O.G. nr. 68/2003 privind serviciile sociale, cu modificările și completările ulterioare):

1. evaluarea inițială;
2. elaborarea planului de intervenție;
3. evaluarea complexă;
4. elaborarea planului individualizat de asistență și îngrijire;
5. implementarea măsurilor prevăzute în planul de intervenție și în planul individualizat;
6. monitorizarea;
7. reevaluarea;
8. evaluarea opiniei beneficiarului.

Identificarea, evaluarea inițială, preluarea cazului:

Atunci când este semnalat un caz de violență în familie, asistenții sociali din cadrul Serviciului Public de Asistență Socială trebuie să facă o investigație socială în maxim 72 de ore de la înregistrarea solicitării directe, a referirii sau a semnalării cazului, pentru a determina: dacă este necesară o intervenție de urgență - aceasta se impune atunci când victima violenței este în pericol de abuz imediat; serviciile de urgență spre care sa fie îndreptat cazul. Pentru a decide dacă victima este în pericol, este necesar ca asistenții sociali din cadrul Serviciului Public de Asistență Socială: să identifice aspectele care determină intervenția în regim de urgență și să stabilească modul în care acestea afectează victima; să examineze riscurile actuale în care se află membrii familiei; să determine dacă membrii familiei sau alți membrii ai comunității pot interveni fără să fie necesară intervenția serviciilor de asistență specializate în regim de urgență.

Elaborarea planului de intervenție:

Managerul de caz asigură realizarea evaluării inițiale în maxim 72 de ore de la înregistrarea solicitării directe, a referirii sau a semnalării cazului.

În situații de urgență în cazul în care deplasarea managerului de caz sau a echipei mobile de intervenție necesită o durată mai mare de o oră, evaluarea inițială este efectuată de către responsabilii de caz din cadrul autorității locale din comunitatea în care se afla victima.

Se întocmește un raport de evaluare inițială în baza căruia se ia decizia continuării managementului de caz sau închiderii cazului prin referire sau orientare către alte servicii/instituții abilitate. În cazul confirmării cazului, acesta trebuie repartizat unui MC care va prelua gestionarea întregii probleme cu ajutorul RC și a echipei multidisciplinare. Se comunică beneficiarului conținutul raportului de evaluare inițială.

În cazul referirii către alte instituții, dacă înregistrarea se face la o instituție care nu poate prelua cazul, se transmite instituției către care se face referirea și raportul de evaluare inițială.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattati**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Evaluarea complexă:

În timp ce informația inițială orientează intervenția în regim de urgență, evaluarea complexă are în vedere cunoașterea problemelor și a resurselor persoanei asistate necesară pentru elaborarea planului de intervenție. Procesul de evaluare complexă urmărește aspectele care se referă la situația individualizată a beneficiarului, așa cum sunt ele definite conf. OUG 68/2003, art. 33, al. (1)-(3), art. 34-39. Datele colectate în cadrul acestei etape provin din interviul asistentului social cu: persoana asistată, membrii familiei, agresorul, părinții/persoanele care o îngrijesc, specialiștii serviciilor comunitare.

Planificarea intervenției:

Asistentul social - manager de caz, împreună cu echipa interdisciplinară, elaborează planul individualizat de intervenție în maxim 30 de zile de la înregistrarea cazului, care reprezintă intenția de realizare a unei schimbări dorite și intenționate, de modificare a comportamentelor individuale într-o perioadă de timp limitată, utilizând resursele alocate și având capacitatea de menținere a modificărilor produse la nivelul beneficiarului.

Implementarea planului de intervenție și monitorizarea:

Asistentul social- manager de caz asigură coordonarea implementării activităților de asistență și protecția victimei violenței în familie. Intervenția este partea cea mai vizibilă a procesului de asistență. Pe parcursul implementării acțiunilor planificate, asistentul social trebuie să monitorizeze modalitatea de implementare, ceea ce implică verificarea modului în care sunt alocate resursele și efectele acestora asupra persoanei asistate. Implementarea planului de intervenție trebuie continuu monitorizată cu scopul de a se cunoaște, pe de-o parte, dacă serviciile mai sunt corespunzătoare nevoilor persoanelor asistate, iar, pe de altă parte, să poată fi realizate modificările cerute de evoluția cazului.

Închiderea cazului și monitorizarea post intervenție:

În cazul violenței în familie, închiderea unui caz trebuie să fie continuată de monitorizare post intervenție, în special în cazurile în care victimă rămâne în preajma agresorului. Chiar dacă agresorul urmează un program individual de asistență, rămâne riscul ca acesta să repete actele de violență. De aceea închiderea unui caz trebuie făcută numai după o monitorizare de durată a cazului și numai după ce specialiștii care au gestionat cazul dispun de suficiente informații care să arate faptul că victima și agresorul pot face față situațiilor de risc care pot apărea.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Echipe interdisciplinară:

Echipe interdisciplinară și interinstituțională include profesioniști în domeniul violenței domestice și abuzului, precum: asistent social, psiholog, psihoterapeut, psihiatru, medic de alte specialități, medic legist, polițist, jurist, referenți de specialitate.

Echipe multidisciplinară/interdisciplinară colaborează cu responsabilul de caz, conform propunerilor/solicitărilor făcute de managerul de caz, respectiv de responsabilul de caz. Se întâlnește cu managerul de caz, cu responsabilul de caz ("întâlnire de caz") periodic, sau excepțional, sau cu victima VDA/agresorul/alți membri ai familiei, dacă se consideră necesar acest lucru.

Manualul pentru specialiști, *Violența domestică: intervenția coordonată a echipei multidisciplinare*¹⁶, citându-i pe Appelt, B., Kaselitz, V., Logar, R. (2000), precizează faptul că pașii care trebuie parcurși pentru oferirea unui răspuns coordonat multi-instituțional încep cu înțelegerea unitară, congruentă, din partea profesioniștilor a fenomenului violenței în relații apropiate, continuând cu generarea resurselor și structurarea modului de lucru, după cum urmează:

1. Împărtășirea unei înțelegeri comune ca bază pentru cooperare, împreună cu principiile și obiectivele ce decurg: siguranța victimelor, tragerea la răspundere a agresorilor, implicarea comunității.
2. Convenirea unor proceduri de cooperare care să prevină traumatizarea secundară și să răspundă corect nevoilor victimelor.
3. Monitorizarea cazurilor - pentru a asigura responsabilizarea specialiștilor - și clarificarea rolurilor fiecărui grup profesional.
4. Coordonarea schimbului de informații între profesioniști: accent pe împărtășirea, dezvoltarea înțelegerii normelor de confidențialitate.
5. Furnizarea de resurse și servicii pentru victime adulte și minore.
6. Asigurarea de sancțiuni, restricții și servicii pentru agresori.
7. Evaluarea răspunsului coordonat al sistemului de justiție: răspunsul poliției, procurorilor și judecătorilor, precum și al serviciilor de probațiune.
8. Formare și supervizare continuă în beneficiul profesioniștilor și muncii desfășurate de aceștia.

În plus, câteva condiții prealabile suplimentare pentru crearea unei rețele de succes pentru abordarea cazurilor de violență domestică pot fi:

¹⁶ *Violența domestică: intervenția coordonată a echipei multidisciplinare*, Manual pentru specialiști. Coordonatori: Gabriela Dima și Iolanda Felicia Beldianu (cap. ECHIPA MULTIDISCIPLINARĂ-COLABORAREA INTERINSTITUȚIONALĂ, Sorina Bumbuț, Maria Popa), <https://violentaipotrivafemeilor.ro/wp-content/uploads/2016/09/CONNECT-UNITBV-manual-pentru-specialisti-interventia-co.pdf>.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- Stabilirea unor relații interconectate și de susținere;
- Întemeierea încrederii reciproce care să permită rezolvarea, în comun, a problemelor și soluționarea conflictelor;
- Abordarea preocupărilor și a conflictelor sugerate;
- Existența unei viziuni, a unor cunoștințe și a unor obiective comune;
- Manifestarea respectului reciproc;
- Stabilirea unei comunicări deschise și oneste - prin canale de comunicare clare;
- Împărtășirea resurselor și a informațiilor referitoare la agresori și la rezultatele comunității;
- Recunoașterea și confruntarea cu impactul diferențelor profesionale în perceperea și abordarea acestor cazuri (în special în ceea ce privește "evaluarea riscurilor");
- Recunoașterea și acceptarea diferitelor priorități și abordări profesionale (de ex. lucrul cu familiile);
- Dezvoltarea unor răspunsuri coordonate la nivelul comunității care să abordeze nu numai răspunderea agresorilor, ci și consolidarea comunității și siguranța în general (UN WOMEN, 2010; Wood et al., 2009).

Atunci când se face referirea către alte servicii, profesioniștii ar trebui să furnizeze acestora cât mai multe informații cu privire la victimă/agresor, la context și la tipul de violență săvârșită. În acest fel, toți profesioniștii care lucrează cu agresorul și cu familia sa vor putea fi conștienți de actele de violență și de nivelul actual de risc, iar activitatea acestora îl va responsabiliza pe agresor pentru actele sale de violență. Alături de principiile menționate mai sus la capitolul 2, *Orientare inter-instituțională pentru un răspuns coordonat la incidentele de violență domestică*, subpunctul 2.3 *Principii pentru un răspuns comunitar integrat*, o rețea eficientă necesită existența unor protocoale/acorduri instituționalizate pentru colaborare, care să stipuleze implementarea și funcționarea următoarelor aspecte¹⁷:

- parteneriate formale între mai multe instituții la nivel local, între servicii precum sistemul de justiție penală (de ex. forțele de poliție, serviciile de probațiune), serviciile sociale, serviciile de sprijinire a victimelor, servicii care gestionează locuirea, servicii axate pe adicții, etc)
- existența unei viziuni, a unui scop și a unor misiuni clare și comune ale parteneriatului
- existența unor scopuri, ținte și obiective clar articulate și convenite ale parteneriatului
- înțelegerea comună a nevoilor locale
- respectarea rolurilor și responsabilităților partenerilor
- stabilirea unor priorități comune

¹⁷ Manual pentru dezvoltarea standardelor minime pentru programele de schimbare comportamentală a agresorilor, *Idem*, pp.113-114.

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattanti**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

**University of
BRISTOL**

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

- procesul decizional al mai multor instituții/organizații, care vizează stabilirea priorităților și a planului de acțiune, inclusiv revizuirea frecventă a cazurilor de violență domestică pentru a depista posibilitățile agresorilor, evaluarea riscului (de ex. nivelurile de risc și clasificările de pericolozitate și elaborarea, punerea în aplicare și monitorizarea planurilor de gestionare a riscurilor)
- concentrarea mai multor instituții și asupra agresorilor cu scopul de a preveni și de a interveni timpuriu, în cazurile repetate și grave de violență domestică, inclusiv în cazul omuciderilor
- schimb de informații formalizat și adecvat (de ex. prin acorduri de schimb de informații și sisteme de gestionare a informațiilor)
- monitorizarea parteneriatului
- implicarea comunității - campanii de sensibilizare/conștientizare
- mediile de lucru care favorizează colaborarea (timp, finanțare, întâlniri programate în mod regulat, proceduri comune de primire/referire bazate pe o evaluare comună a riscurilor)
- dorința și capacitatea profesioniștilor de a se implica în eforturile de colaborare (Ali & McGarry, 2019; Diemer et al., 2015; Miller, 2014; Ofsted, Stanley, 2018).

Echipa DASM din cadrul proiectului OSSPC a elaborat Strategia regională pentru asigurarea unui răspuns integrat la incidentele de violență domestică, care se dorește a fi **un instrument de încurajare a colaborării interinstituționale în intervenția în cazul incidentelor de violență domestică.**

În acest sens, va fi organizată o întâlnire de lucru (masă rotundă) cu reprezentanți ai autorităților regionale/locale competente în domeniul violenței domestice, cu reprezentanți ai organizațiilor comunitare (servicii de sprijinire a victimelor, etc), precum și cu experți în domeniul egalității de gen/violenței domestice, pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la importanța unui schimb de informații eficient și de înaltă calitate între instituții și a unor intervenții eficiente, realizate în timp util.

În cadrul mesei rotunde, discuțiile cu principalele părți interesate, inclusiv cu reprezentanți ai instituțiilor publice și ai organizațiilor prezente, **se vor axa pe importanța colaborării între instituții** ca răspuns la violența domestică și **pe potențialul de îmbunătățire a eficienței serviciilor oferite**, care pot spori siguranța și bunăstarea victimelor violenței domestice.

Așa cum am menționat, la nivel local există **Grupul interdisciplinar de intervenție în cazurile de violență în familie cu risc crescut**, amintit la exemple de bune practici, al cărui scop coincide cu scopul acestei strategii. Atunci când grupul de lucru a luat ființă, în anul 2012, s-a procedat la elaborarea și la semnarea unui **protocol de colaborare între principalii actori sociali cu atribuții în domeniul violenței domestice** (DGASPC CLUJ, DASM, Inspectoratul Județean de Poliție Cluj, UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Drept, Centrul de cercetare și de prevenire a fenomenului violenței familiale și comunitare, ADIZMC, reprezentanți ai

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
**Uomini
Maltrattati**

**EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT**

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA**

University of
BRISTOL

Co-funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Parchetului de pe lângă judecătoria Cluj, reprezentanți a două case de avocatură, etc), care se dorește a fi îmbunătățit/semnat anual.

Această ocazie (masa rotundă) va oferi cadrul oportun reluării discuțiilor și întâlnirilor acestui grup de lucru, întrucât în cadrul mesei rotunde DASM va invita și membri ai acestui grup de lucru, reiterându-și rolul și responsabilitățile, conform legislației în vigoare, în domeniul violenței domestice, precum și discutând aspecte din aria proiectului "The Other Side of the Story: Perpetrators in Change" (OSSPC) și diseminând materialele/documentele elaborate în cadrul proiectului.

Alături de o parte din membrii Grupului interdisciplinar de intervenție în cazurile de violență în familie cu risc crescut, vor participa la masa rotundă și **reprezentanți ai unor organizații non-guvernamentale** cu care DASM, prin intermediul **Serviciului Protecția Copilului și Familiei și a Centrului pentru Prevenirea și Combaterea Violenței în Familie**, colaborează în mod constant.

În acest sens, se dorește elaborarea/stabilirea unui mecanism de cooperare cu aceste organizații, pentru stabilirea cadrului pentru intensificarea și extinderea cooperării între acestea, în vederea prevenirii și reducerii violenței domestice la nivel local. Părțile vor lua măsurile necesare pentru a adopta și a pune în aplicare o abordare eficientă și coordonată care să cuprindă toate măsurile relevante de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței domestice în Cluj-Napoca/Județul Cluj, prin adoptarea unei abordări holistice, care va cuprinde și roluri și atribuții ale părților implicate.

Pe parcursul întâlnirii de lucru va fi subliniată **importanța cooperării interinstituționale în cazurile de violență domestică**, fiind absolut necesar ca identificarea, sesizarea, evaluarea, planificarea și intervenția în astfel de cazuri, să fie realizată de o echipă multidisciplinară și interinstituțională pentru a avea o perspectivă holistică și unitară a elementelor de natură psihică, fizică și socială care țin de victima violenței domestice și de agresorul familial. De asemenea se va insista pe **realizarea de schimburi de informații și acțiuni coordonate**, în conformitate cu legislația relevantă în domeniu, în vederea creșterii siguranței victimelor violenței în familie precum și în vederea prevenirii victimizării repetate a acestora și a perpetuării violenței domestice de către agresorii familiali.

Conținutul prezentului document reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor. Comisia Europeană nu este responsabilă pentru modul în care va fi folosit conținutul informației".

Acest proiect a fost finanțat prin Programul Uniunii Europene Rights, Equality and Citizenship (2014-2020)

BU Bournemouth
University

Centro
di Ascolto
Uomini
Maltrattanti

EUROPEAN
KNOWLEDGE
SPOT

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

University of
BRISTOL